

A woman with blonde hair in a braid, wearing a traditional Swedish folk costume. She is dressed in a dark green long-sleeved blouse with a red cuff, a purple apron with a wide, patterned brown and white belt, and a red skirt. She is holding a wicker basket in her left hand and has a small brown pouch hanging from her belt. She is standing on grass in front of a rustic wooden wall.

GAMLA UPPSALA MUSEUM 2024

GAMLA UPPSALA MUSEUM

EN DEL AV UPPLANDSMUSEET

Gamla Uppsala museum är en del av Stiftelsen Upplandsmuseet. Vårt uppdrag är att värna om och spegla en levande och engagerande kulturhistoria som ställer frågor om nutid och framtid. Vi arbetar för att Upplands kulturhistoria och kulturarv utforskas, bevaras och tillgängliggörs.

I Gamla Uppsala fanns ett viktigt politiskt och religiöst centrum redan på 500-talet. Gamla Uppsala museum ligger vid de stora Kungshögarna och berättar platsens historia. Här bedrivs utställningsverksamhet, visningar och program för alla åldrar.

Under 2024 har Stiftelsen Upplandsmuseet arbetat med fyra strategiska mål:

- 1 STÄRKTA KUNSKAPSUPPLEVLERSE
OCH LIVSLÅNGT LÄRANDE**
- 2 SAMVERKAN SOM ÖKAR KUNSKAPEN OM
UPPLANDS KULTURHISTORIA OCH KULTURARV**
- 3 DIGITAL NÄRVARO**
- 4 EN EFFEKTIV ORGANISATION MED
MEDARBETARE SOM TRIVS OCH UTVECKLAS**

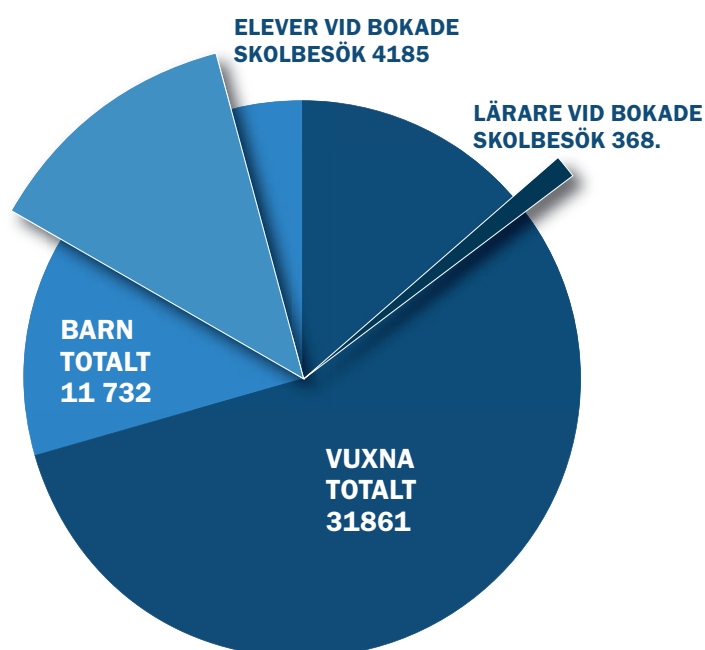
Hantverk under en av museets vikingaskolor. Foto: Amanda Rimmer/ Stiftelsen Upplandsmuseet.

STÄRKTA KUNSKAPSUPPLEVELSER OCH LIVSLÅNGT LÄRANDE

Gamla Uppsala museum och fornlämningsområdet är ett nationellt och internationellt besöksmål. En besöksundersökning genomförd under högsäsong visar att en stor andel av museets besökare kommer från andra delar av Sverige och från andra länder.

På Gamla Uppsala museum har besökarna haft möjlighet att upptäcka museet på egen hand eller genom det omfattande utbud som getts av visningar och programverksamheter. Under högsäsong och skolornas lovdagar har museet erbjudit visningar i museets utställningar eller i fornlämningsområdet under veckans alla dagar. De har getts på svenska och engelska, inomhus och utomhus, för vuxna och för familjer. Familjeaktiviteter såsom en vikingaskola, växtfärgning, att skapa egen runsten i lera, kasta hästsko eller prova på smide har riktat in sig på de yngre besökarnas behov av lärande genom deltagande. Även under lågsäsong har museet haft ett fortsatt stort utbud av visningar.

ANLÄGGNINGSBESÖK: 84 728
VERKSAMHETS BESÖK: 43 593

Uställningen Tyde den som kan, med en formgivning anpassad efter byggnadens arkitektur.
Foto: Olle Norling/Stiftelsen Upplandsmuseet.

TYDE DEN SOM KAN

Året började med att runor och runresande fick ta plats på Gamla Uppsala museum. I januari öppnade utställningen Tyde den som kan, där besökarna möter Skandinaviens äldsta skriftliga källor i form av runskrift. Besökarna har fått lära om runornas ursprung, tiden de användes i, varför runstenarna restes, hur runorna ska tydas - och hur vi tror att budskapen ristade med runor faktiskt lät. Utställningen är en vandringsutställning producerad av Stiftelsen Upplandsmuseet, och har tidigare visat på Upplandsmuseet. Inför öppning på Gamla Uppsala museum arbetades formgivningen om för att passa byggnaden i Gamla Uppsala. Delar av den äldre basutställningen har monterats ner och inlånade föremål återbördats till andra museiinstitutioner för att få plats med Tyde den som kan.

MUSEIPEDAGOGIK OCH SKOLBESÖK

Gamla Uppsala museum har en omfattande pedagogisk verksamhet som erbjuds till grundskolans alla åldrar och gymnasiet. Den pedagogiska verksamheten har skett i museibyggnaden, ute i fornlämningsområdet eller via digitala kanaler.

Barn och unga är en av Stiftelsen Upplandsmuseets prioriterade målgrupper och all skolverksamhet är kostnadsfri. Sammanlagt 177 skolklasser har haft inbokade besök med museipedagog på Gamla Uppsala museum under året.

TAKE OVER DAY

Take over day är ett arrangemang som återkommit på Gamla Uppsala museum i ett decennium. Skolklasser bjuds in för att ansvara för verksamheten på museet under en dag. Planeringen och genomförande sker av elever och lärare i samverkan med museets pedagoger. Detta år erbjöds tre klasser i

*Sällskap som återskapar vikingatid befolkar Gamla Uppsala under museets Vikingafestival.
Foto: Amanda Rimmer/Stiftelsen Upplandsmuseet.*

årskurs 4 på Fredrika Bremerskolan i Uppsala att ta kontroll över museet. Besökarna kunde ta del av visningar, dockteater, quiz och lyssna till barnens intervjuer med arkeologer.

PROGRAMDAGAR

Året har innehållit stora programdagar med pilbågstävling, vikingatidsfestival, modevisning, julmarknad och teater. De stora programaktiviteterna har genomförts i samverkan med civilsamhälle och näringsliv.

Tillsammans med långbågssällskapet Sagittarii Holmiae arrangerade museet tävlingen Kungshögarnas mästerskytte under våren. Tävlingen är ett återkommande arrangemang för både vuxna och ungdomar.

I juni befolkades området av historiska återskapare, så kallade reenactors, i den tre dagar långa Vikingafestival. 2000 besökare passade på att träffa vikingasällskap som i tidstypiska kläder bjöd på hantverk, marknad och lägerliv. Därutöver erbjöd museet föreläsningar och aktiviteter för besökare.

I september fylldes museet av färgglada historiska dräkter. Under namnet Över 1000 år av prakt och

flärd bjöds privatpersoner som skapar historiska dräkter in till modevisning. 25 personer visade upp sina kreationer skapade efter historiska förlagor. Dräkterna visade mode under historiska perioder från Vendeltid fram till 1900-tal.

Under andra advent genomfördes återigen Gamla Uppsala historiska julmarknad, med inriktning på historiskt hantverk och historisk litteratur. Strax under tjugo försäljare deltog, och arrangemanget lockade 4800 besökare. Marknaden är ett samarrangemang med Gamla Uppsala hembygdsförening och Gamla Uppsala sportklubb.

I december agerade museet scen åt Teater Oland, som framförde pjäsen Völvans spådom om nordisk mytologi. Föreställningen riktade sig till besökare från 13 år och uppåt.

BUTIK OCH CAFÉ

Gamla Uppsala museums butik har ett brett utbud med produkter som knyter an till platsens historia och aktuella utställningar. Många av varorna är producerade av lokala hantverkare och har hållbarhet och miljö i fokus. I entrén finns också ett enklare café för besökare.

*Gamla Uppsala fornlämningsområde med kyrkan i fonden.
Foto: Olle Norling /Stiftelsen Upplandsmuseet.*

SAMVERKAN SOM ÖKAR KUNSKAPEN OM UPPLANDS KULTURHISTORIA OCH KULTURARV

Gamla Uppsala museum samverkar med andra aktörer för att marknadsföra och utveckla museet och fornlämningsområdet. Även för kunskapsutveckling och -spridning samverkar Gamla Uppsala museum med andra aktörer.

GAMLA UPPSALA SOM BESÖKSDESTINATION

Sedan 2023 pågår ett utvecklingsarbete av Gamla Uppsala som rekreationsområde och besöksdestination tillsammans Statens fastighetsverk, Gamla Uppsala församling och Uppsala kommun. Under året har infrastrukturen i området setts över och förslag på framtida aktiviteter arbetats fram.

Museet och fornlämningsområdet marknadsförs nationellt och internationellt i samarbete med bland annat Destination Uppsala. Museet var del av projektet Vikingar i Uppsala som syftar till att locka nationella och internationella besökare till området, och har även marknadsfört sig gentemot researrangörer.

SAMARBETE MED UPPSALA UNIVERSITET

Flera samarbeten har genomförts med Institutionen för arkeologi och antik historia vid Uppsala universitet. Forskare från universitetet har presenterat ny forskning i föreläsningar öppna för allmänheten. Museet låter studenterna på en sommarkurs för lärare i grundskola och gymnasium om svensk arkeolog, praktisera en vecka på museet för att praktiskt öva förmedlingskunskaper.

MUSEIBESÖKARE, GENOMSNIITT EN DAG I JULI 2023 OCH 2024

från andra länder 37%
från Uppsala län 34%
från övriga Sverige 29%

DIGITAL NÄRVARO

Gamla Uppsala museums verksamhet kommuniceras på Stiftelsen Upplandsmuseet digitala kanaler. Under året lanserade en förnyad hemsida som tydligt kommunicerar att organisationen bedriver fyra olika museiarenor. Gamla Uppsala museums webbplats har fått en ny struktur och ett nytt utseende där den nya grafiska profilen används konsekvent.

Antal besök på hemsida

157 438

Antal visningar inlägg Facebook

722 845

Antal visningar inlägg Instagram

24 758

Antal visningar Youtube

12 301

DIGITALA MÖTEN MED SKOLAN

Gamla Uppsala museums utbud av pedagogisk verksamhet till skolor når även utanför länet. Under pandemin utarbetades pedagogisk verksamhet för att möta skolklasser digitalt. Även om efterfrågan har minskat efter pandemin, har elever från hela landet fortsatt kunnat ta del av platsens historia, utställningar och fördjupande samtal kring föremål.

*Gamla Uppsala museum och det intilliggande så kallade Röda huset som rymmer museets arbetsplatser.
Foto: Olle Norling /Stiftelsen Upplandsmuseet.*

EN EFFEKTIV ORGANISATION MED MEDARBETARE SOM TRIVS OCH UTVECKLAS

För att åstadkomma bättre integrering av den interna verksamheten har museipedagoger och museivårdar vid Stiftelsen Upplandsmuseet gått samman till en avdelning. Omorganisationen har som mål att skapa en gemensam stark utveckling av pedagogik och bemötande på alla publika platser.

I den intilliggande byggnaden för det administrativa arbetet, det så kallade Röda huset, har samtliga arbetsplatser fått ny kontorsutrustning för att förbättra den fysiska arbetsmiljön. Samtidigt har fastighetsägaren förbättrat standarden genom att stadga upp golvet på övervåningen, isolera vinden, dra ny el och renovera fönster.

RESULTATRÄKNING

	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024
Rörelsens intäkter			
Publik verksamhet	3 483 176	2 311 313	2 210 000
Övriga förs.intäkter	1 943 595	2 162 685	2 604 500
Bidrag KU	4 700 000	4 700 000	4 800 000
Övriga bidrag*	0	114 691	0
Totala intäkter	10 126 771	9 288 689	9 614 500
Rörelsens kostnader			
Kostnader för sålda varor**	-1 284 020	-1 746 884	-2 150 000
Rörelsens kostnader	-1 284 020	-1 746 884	-2 150 000
Övriga kostnader			
Lokalkostn	-2 647 229	-2 475 446	- 2 721 996
Övriga externa kostn	-1 271 141	-805 104	- 873 100
Övriga kostnader***	-550 000	-550 000	- 5 50 000
Övriga kostnader	-4 468 370	-3 830 550	-4 145 096
Personal kostn samt avskrivningar			
Personalkostn	-4 492 461	-3 829 320	-3 764 538
Personal kostn samt avskrivningar	-4 492 461	-3 829 320	-3 764 538
Totala kostnader	-10 244 851	-9 406 754	-10 059 634
Rörelseresultat (före finansiella int/kostn)	-118 080	-118 065	-445 134

* Inkl arbetet med verksamhetsövergång startade HT 2021

** Varulager UB 2024: 487 021 kr, UB 2023: 539 367 kr

***Administration, IT, HR, Drift

GAMLA UPPSALA MUSEUM

EN DEL AV UPPLANDSMUSEET

Gamla Uppsala Museum [adress](#) Disavägen 15, 754 40 Uppsala
[telefon](#) 018-23 93 01 [hemsida](#) www.gamlauppsalamuseum.se